

LOTGEVALLEN
VAN HET NEDERLANDSCH SCHOENERSCHIP

„Anna Maria”

EN ZIJNE BEMANNING IN HET
JAAR 1865

Herdruk door kleinzoon
P. CORDIA
Geb. 4 Juli 1893
Delfshaven

(Overdruk uit „De Zee”, 1887.)

**LOTGEVALLEN
VAN HET NEDERLANDSCH SCHOENERSCHIP
„ANNA MARIA” EN ZIJNE BEMANNING IN
HET JAAR 1865.**

De Heer P. Cordia, destijds gezagvoerder van den bodem, in den titel vermeld, zond ons het verhaal van de lotgevallen van zijn schip en de bemanning, in het jaar 1865 op eene reis van Nederland naar Noorwegen.

Dit kwam ons zoo merkwaardig voor, dat wij van de verleende vergunning, om het verhaal in ons tijdschrift op te nemen, gaarne gebruik maken:

Hij schrijft:

Nadat het schip in alle opzichten zeewaardig was gemaakt en beladen met een gemengde lading, grootendeels uit dakpannen bestaande, vertrokken wij op 11 Augustus van *Delftshaven*. Op loodsmans-aanwijzing werd de *Maas* afgezeild en bij *Maassluis* geankerd; den volgenden dag 12 Augustus zeilden wij met Z.Westelijke koelte en goed weer naar buiten, alwaar ten vijf ure in den namiddag de loods van boord ging, de koers werd om de Noord gesteld en onder goede omstandigheden tot op 57° 30' N.Br. gevolgd, alwaar wij storm kregen van ZZW. rondgaande naar N.W. met zeer hooge en moeilijke zee. Des middernachts, bij het onder den wind draaien, kwam een stortzee over, waarbij wij schade aan verschansingen en zeilen kregen, ook sloeg een der water-vaten overboord. De storm nam spoedig af en wij zetten de reis verder voort, totdat wij den 18den Augustus, zijnde toen op 60° 30' NBr., door het Noordelijken van den wind om de Oost gedrongen, de kust van Noorwegen in Oostelijke richting in het gezicht kregen. Wij wendden toen West en Noord over, daar de winden dagelijks meest liepen van ZW. tot Noord met stormachtige lucht, soms vergezeld van hagel en sneeuw of dikke mist. Onder deze omstandigheden werd de reis vervolgd, tot dat wij den 6den September des namiddags ten 4 ure voor

Edo of *Hekking*, den ingang der bestemmingsplaats *Tromsoe* waren, met lichte Zuidelijke koelte en bewolkte lucht. Alle zeilen stonden bij en wij hadden sein op voor een loods; de ankers werden klaargemaakt in de hoop binnen te komen.

Ten 5 ure peilden wij den lichttoren van *Hekking* Z. $\frac{1}{2}$ O. $\pm$ $\frac{1}{2}$ D. mijl afstand, de wind nam af en het werd stil. De sterke stroom om de N.Oost deed het schip weder zeewaarts drijven, en de loodsen kwamen niet buiten; ten 8 ure 's avonds kwam eene lichte koelte door van ZW. en werd de lucht dik, de wind nam spoedig aan, waarom wij de zeilen reefden. Ten 12 ure reefden wij dicht en wendden om de Noord; de wind was toen aangewakkerd tot storm met veel zee, zoodat er veel water overkwam. Den volgenden dag zagen wij twee medeboegende schepen. Door dezen storm dreven wij tot op $71^{\circ} 10'$ NBr. en $31^{\circ} 30'$ O.L., welk bestek wij door peiling bekwamen.

De wind liep toen rond tot NNO. en nam af; onder die omstandigheden stelden wij wederom koers op den ingang van *Tromsoe*. Het schip en tuig hadden veel geleden, doch 't schip was dicht gebleven. Op den middag van 12 September koersten wij om de Zuid naar den lichttoren van *Hekking*, toen wij een schoener zagen die op ons aanhield; de wind was toen NNW. met hooge aanschietende zee; ten 1 u. 30 m. ongeveer was voormelde schoener bij ons, die bleek te zijn „de Frans” onder Deensche vlag, komende van *Hamburg* in ballast met bestemming naar *Tromsoe*. De kapitein vertelde, het nu de vijfde maal was, hij voorgaats kwam, doch dat hij steeds geen loods had kunnen krijgen. Wij zeilden nu beiden met de loodsvlag op naar binnen, doch op ongeveer $\frac{3}{4}$ D. mijl afstand van den lichttoren werd het stil, de lucht bewolkt en de hooge aanschietende NW.lijke deining maakte het onmogelijk met het schip te manoeuvreeren, zodoende werden wij door den N.Oosten stroom weder Noordwaarts gezet; spoedig werd het wederom dik van regen en nam de wind, die inmiddels was doorgekomen, uit ZW. tot storm aan en dreven wij met dicht gereefde zeilen tot op 72° Noord, alwaar de wind naar NNW. rond ging, op deze hoogte zagen wij verscheiden schepen, welke min of meer avarij hadden en waarschijnlijk uit de *Wittezee* kwamen, ook wij hadden in den storm de geheele bakboords-verschansing met stutten en al verloren, zeilen en tuig hadden veel geleden; ook was er weder een watervat overboord geslagen en bovenal was het schip zwaar lek geworden. Toen werden drie mannen der uit zes bestaande equipage ziek, van hevige puisten en zweren aan handen en voeten. De wind nam af en liep N.Oostelijk. Onder deze omstandigheden stelden wij

koers om de Zuid ten einde te *Andesneas* of in de *Lofodden* binnen te komen, om aldaar te trachten een loods te krijgen.

Den 21sten September krijgen wij den toren van *Andesneas* in 't ZWEst te zien, doch vonden ook hier geen loods of visschers buiten. Hier ondervonden wij wederom dien sterken stroom om de N.Oost; den ganschen dag dreven wij met de loodsvlag in top voor den ingang rond. Met den avond liet ik het schip om de N.Oost drijven langs *Senjen*, ten einde met den dag voor *Hekking* te zijn. De drie zieken verergerden, de pompen moesten nu ook goed bewerkt worden en bovendien was het erg koud met veel sneeuw en hagel, soms ook donderbuien. Den volgenden morgen zeilden wij rond *Senjen-punt* met lichte koelte en betrokken lucht. Doordien de wind toen Z.Oostelijk draaide konden wij geen koers zeilen, aangezien wij *Hekking* Z. $\frac{1}{2}$ O. peilden en daar recht op aan moesten. Het loodssein werd wederom geheschen, doch niemand liet zich zien. Op den middag liep de wind Noordelijker met dampige lucht, wij zetten toen alles wat maar dienst kon doen bij en stelden koers op *Hekking* NW. t. N., of beter gezegd daarachter te ankeren, alwaar ongeveer 7 vadem water stond. Op ongeveer $\frac{3}{4}$ D. mijlen van *Hekking* werd het wederom stil en dik van mist, zoodat de sterke N.Oosten stroom ons opnieuw naar buiten dreef. In den voornacht kwam er eene Westelijke koelte door, die spoedig naar N.West draaide en tot storm aannam. Dit maakte dat wij zoo hard als maar mogelijk was moesten zeilen, om van de kust af te komen, die aldaar een N.N.Oostelijke strekking heeft, en vrij te blijven van de *Lofodden*. Nu stormden wij weder om de Noord, de bemanning steeds lijdende aan zweren en puisten, alsook aan koorts en diarhée. Ten slotte was ik met mijn, buiten de equipage aan boord zijnde, zoontje van zeven jaren alleen nog gezond, zoodat toen het weér afnam, aan de zeilen weinig kon gedaan worden wijl de pompen alle zorg eischten. Toen de wind wederom Noordelijk liep, liet ik het schip Zuidwaarts indrijven, en doordien de stuurman en een der matrozen toen wat beter waren, stelden wij wederom koers naar *Tromsoe*, doch in de nabijheid daarvan werden wij door een harden Zuidelijken storm wederom weggedreven.

Nog viermaal daarna, trachtte ik met dezelfde vruchteloze uitkomsten de haven der bestemming te bereiken. Toen wij het de laatste maal deden was het einde October geworden. Alle pogingen werden nu ijdel, de kust lag vol sneeuw en observaties waren niet te krijgen. Daardoor besloot ik, om als de wind Noordelijk liep om de Zuid te gaan, want het water raakte op, zoo ook de proviand, bovendien was het schip

in zeer slechten toestand. Te meer ging ik hiertoe over daar ik inzag dat alles verloren was om in *Tromsøe* te komen. Nadat wij eenige dagen met storm en rondloopenden wind gedreven hadden liep de wind Noordelijk en stelde ik koers om de WZW.

Naar gissing was het 9 uur in den voormiddag toen wij afhielden, doch ten 11 uur liep de wind wederom naar ZW. en nam hij al spoedig tot storm aan, zodat wij de zeilen dicht reefden en NWestwaarts uitdreven. Nog altijd waren 2 of 3 man ziek en het water was bijna op, zoodat er ook weinig of geen spijs kon gebruikt worden. Als er geen hagel of sneeuw viel bepaalde het rantsoen water zich tot één, hoogstens twee glazen per dag. Zoo stormden wij nu wederom om de Noord en de toestand verergerde nu nog, doordien er koolteer bij de pomp werd bevonden, welke uit de lading voortkwam. Tot 8 November dreven wij zoo voort, steeds stormachtig weër van ZW. tot Noord. In laatgenoemde streek bleef echter de wind doorgaans niet langer dan 2 à 3 uren, hij ging dan gepaard met opklarende lucht en weërlicht. In den nacht van voornoemden datum nam de wind toe tot een vliegend storm met orkaanvlagen, zoodat het schip op zijde werd geworpen, en de stormzeilen die nog bij stonden stuk en weg woeien. De stuurboordsverschaning sloeg nu ook gedeeltelijk weg; de stuurpen en het bovenst gedeelte van het roer braken; verder ging veel, van wat op het dek was, overboord. De sterkste windkracht duurde ongeveer 20 minuten; daarna bleef het hard stormen. Toen het schip wederom bijlag en de pomp werd gepeild, bevonden wij dat er $4\frac{1}{2}$ voet water in het schip stond. Na het roer en de zeilen zooveel als mogelijk gesjord te hebben, begon men te pompen, doch nadat gedurende eenige uren te midden van sneeuwbuien en aanhoudend overstelpt met zeewater gepompt was, lieten de meesten, met zweren en wonden bedekt, den moed zakken; zij konden onmogelijk, half van krachteloosheid, half van pijn, de pomp meester blijven, want spijs of drank had men niet. Verschrikkelijk was het tooneel. Daar de stuurman en ik nog het sterkst waren, bleven wij aan de pomp volharden, waaraan wij 's nachts begonnen en doorpompten tot aan den volgenden avond 5 uur, toen wij konden zeggen: hij slaat slingerlens. De storm was inmiddels bedaard, doch de zee verschrikkelijk hoog. Daar het nu bleek dat de pompen verstopt waren geraakt, trachtten wij deze wederom klaar te krijgen, doch het gelukte maar met eene pomp. Daardoor kwamen wij in veel moeilijkheden, want het bleek dat er steeds meer water bij de pomp kwam; waarschijnlijk was het schip achteraan ontzet geworden. De wind, die ongelukkig NWest was, deed ons NOostelijk uit-

drijven, wij gisten op $70^{\circ} 45'$ Noord en $16^{\circ} 30'$ Oost te zijn, dit was op 10 November 's nachts. Zeer spoedig kregen wij weer storm van NWest; zodoende bleven wij NOost uitdrijven. Volgens de gegiste lengte en in verband met de nog klaar zijnde pomp was dit de beste boeg, want het was stuurboords pomp welke nog klaar was, en was het over dezen boeg met die zeilen zieken nog het langst van de kust te houden.

Den 14den November omstreeks 5 uur 't avonds ontwaarden wij bij opklarenden lucht en maneschijn, de kust in peiling van ZW. tot ZO., de storm was toen afnemende. Verschrikkelijk was dit gezicht, want het land hing haast over 't schip en zulks bij storm en vreeselijke hooge zee, zieke bemanning, geene zeilen en een schip dat door de pomp niet meer lens kon worden gehouden. Wij konden niet anders doen dan over dezen boeg blijven liggen, want over den anderen waren wij dadelijk op de kust gedreven. De vrees was zeer groot, wij hadden in een aantal dagen geen zon gezien en toch door den lagen stand en onzuivere luchten, al spoedig geen goede breedte meer kunnen krijgen, zoodat sinds 25 October het bestek enkel giswerk was, wat hier aan de kust door de sterke stroomen niets geen vertrouwen geeft. Ik moet daarbij ook op doen merken, dat men er zich niet altijd op kan verlaten dat de stroomen zich Noord-Oostwaarts richten, want de wind heeft grooten invloed op de richting en de kracht van den stroom.

Zoo als ik vroeger reeds meldde, gisten wij op $70^{\circ} 45'$ NBr. en $16^{\circ} 30'$ O.L. te zijn; de lengte bleek nu niet veel te verschillen. Alles wendden wij aan om vrij van de kust te blijven, te meer daar de storm hard afnam en de wind Westelijker liep, de lucht daarbij ook opklaarde, en ons de kust, doordien ze geheel bedekt was met sneeuw, beter deed aanschouwen. Wij bemerkten nu dat er een sterke stroom om de OZO. liep, die ons voortdurend nader aan de kust bracht. Ten 1 uur 's nachts werd het flauw en de wind meer Westelijk, doch de zee bleef schrikkelijk hoog en uit het NWesten, zoodat alle pogingen om van de kust af te komen tevergeefs waren, en bovendien hadden wij geen zeilen meer en eene zieke bemanning, ook gaven de pompen, niettegenstaande al het mogelijke daaraan gedaan werd, geen water meer; zij waren geheel verstopt met koolteer, dat zoo hard als ijzer was geworden.

Geregeld peilden wij hoeveel water er in 't schip was en bevonden het steeds vermeerderde, zoodat wij des morgens 5 uur $4\frac{3}{4}$ voet peilden. Intusschen was de wind nog meer afgenomen en de lucht opgeklaard. Ten 7 uur was het geheel stil; nu werden wij door de hooge NWestelijke

deining en de sterke stroom om de OZO. geheel beheerscht, en daardoor hard naar de kust gezet. Verlangend zagen wij den dag te gemoet, daar wij elk oogenblik gevaar liepen op een of andere klip te zullen stooten. Ten 10 uur in den voormiddag, toen er daglicht kwam en wij de kust beter konden onderscheiden, zagen wij het land van ZW. tot Noord van ons en waren ongeveer op $\frac{1}{2}$ D. mijl afstand van de klippen.

Het schip geleek nu op een nog drijvend wrak, verschansings aan beide zijden weggeslagen met stutten en al, gelukkig was de boot nog blijven staan en onbeschadigd, dezen was nu nog ons eenige redmiddel en vermits het schip nu aan de eene zijde werd bedreigd van op de klippen te verbrijzelen en aan den anderen kant van te zullen zinken, besloten wij het schip te verlaten om daardoor het leven nog te redden. Daar de bemanning door het zwalken en door gebrek aan voedsel, nog verergerd door ziekten, geheel uitgeput was, was het onmogelijk de boot buiten boord te krijgen door hijschen. Daarom kapten wij de sjorrings af en sloegen de klampen weg, hopende haar daardoor, met het slingeren van het schip, naar buiten te zien schuiven, hetgeen gemakkelijk kon geschieden doordien de verschansing en alles daarbij behoorende was weggeslagen. Nogthans gelukte het bij de eerste slinging niet, de boot verschoof wel doch kwam weêr terug, waarbij zij beschadigde en ik mijne handen kwetste; bij een volgende slinging beproefden wij het nogmaals en gelukte het door Gods zegen! De boot schoof flink naar buiten en van het schip af; het schip zonk nu hard, zoodat het lijfhout reeds het water raakte. Het laat zich begrijpen dat de steenen op den bodem, door dat zij water inzogen, het gewicht nu ook nog vermeerderden.

Met allen spoed gingen wij nu ook in de boot; om nog iets te redden daaraan viel niet te denken, te meer daar het gevaar van met het schip tegen de klippen te verbrijzelen nu ook tot allen spoed drong. Met veel omzichtigheid en als de zee het toeliet, kwam men een voor een in de boot, eindelijk kwam mijn zevenjarig zoontje aan de beurt, die zoo zeer door schrik en vrees was bevangen, dat hij maar niet in de boot wilde; tot lang denken was er echter geen tijd, na een touw om zijn lijf gebonden en de nadering van de boot tot het schip afgewacht te hebben, wierp ik hem den stuurman toe en nu sprong ook ik, bij de volgende gelegenheid, de boot in. Het was nu omstreeks elf uur in den voormiddag en daar het water nu al over het scheepsdek heen sloeg, haasten wij ons van den zinkenden romp af te roeien, ten einde niet in gevaar daardoor te komen. Nu waren wij in de boot, ontbloot van alles en zonder eten of

maar een drup water en gingen in de hoop op Gods goedheid een bangen nacht te gemoet, welke spoedig na den middag zoude aanvangen.

Wij spanden alles in om met 4 riemen den wal te bereiken, door den een of anderen Fjord (inham) in te roeien.

Maar helaas! Spoedig kwamen de stuurman en ik tot de treurige ervaring, dat het werk geheel voor onze rekening lag, want de ziekte en jammeren hadden de overigen geheel uitgeput en moedeloos gemaakt. Spoedig waren wij door onzen geringen afstand van de kust tusschen de klippen, hopende hier of daar teekenen van menschen te zullen zien, doch die hoop werd geheel vernietigd door het invallen der duisternis en het was niet mogelijk om ergens te landen door de zware branding langs de geheele kust. De dorst deed ons versmachten, vermits het harde werken met de riemen zulks nog vermeerderde en dan nergens uitzicht om water te kunnen krijgen. Het eene gevaar was nu aan het anderen verbonden, en er was weinig uitzicht meer op behoud van het leven. Een der matrozen gaf nu te kennen, het hem onmogelijk was langer te leven zonder water, zoodat hij uit gebrek daaraan spoedig zou moeten sterven; allen deelden wij dit gevoel, maar daar was niets aan te doen en wij bleven nog tot een prooi der golven met onze boot. Voor zoover als doenlijk, roeiden wij in de richting der klippen voort op het gezicht der sneeuw, die de kust bedekte; de zware branding bemoeielijkte dit niet weinig. Hoe laat het was wisten wij nu niet meer, daar alles, ook de uurwerken, aan boord waren gelaten, door de groote haast bij het verlaten van het schip.

Ten laatste werden ook wij uitgeput, ook ons beving nu de moedeloosheid, vermits wij ons overal teleurgesteld zagen om te landen en daardoor in de gelegenheid te komen den brandenden dorst te lesschen, welke nu zijn hoogste toppunt had bereikt, doordien wij telkens de lippen met zout water hadden bevochtigd. Eindelijk gaven wij het roeien op, en zaten als troosteloozen ter neder, niet wetende welk lot ons te wachten stond. De klip waar wij ons nu nabij bevonden was zeer steil. Wij bemerkten dat de stroom ons daarvan afvoerde en daardoor werden wij verplicht telkens de riemen te gebruiken, wilden wij niet van het land afdrijven. Het gekerm om water werd hoe langer hoe erger; de lucht was dik bewolkt en de wind aan het aanwakkeren, naar het scheen van het land afwaaiende. Het laat zich begrijpen, hoe wederom naar het daglicht werd verlangd, temeer daar de dorst zich nog boven den honger deed gevoelen. Onder die droevige omstandigheden brachten wij eenige uren door, de vermeldde matroos werd steeds slimmer en kermde

onophoudelijk van den dorst, gevoelende dat hij spoedig zou sterven; verstijfd van koude en uitgeput brachten wij den bangen langen nacht door; eindelijk kwam de dageraad en daardoor bemerkten wij dat wij den Fiord of inham steeds rondgeroeid waren en dat wij ons nu wederom bij de uiterste punt van het land bevonden.

Daar de wind afluandig woei, hadden wij nu alles in te spannen om de kust te bereiken; geheel afgemat roeiden wij nogmaals langs de klippen, totdat het bijna weer duister was. Plotseling een hoek van het land rondgaande, zagen we tot onze groote vreugde, dat de hooge NWeste deining weg bleef en wij een baai ingeroeid waren, en niet ver van ons af ontwaarden wij eenige hutten en een manspersoon in de nabijheid. Doch helaas! onze vreugde werd smartelijk verstoord daar juist op het oogenblik dier gelukkige ontdekking, de ongelukkige matroos in elkander zakte en stierf.

De persoon, die wij aan land gezien hadden, bleek, toen wij kwamen, gewapend, en hij scheen van plan zijn vuurwapen op ons te richten indien wij nog meer naderden. Zulks belette ons echter niet verder door te roeien; in plaats van nu te schieten, liep hij zo hard mogelijk weg. Eindelijk bereikte de boot het land, de plaats waar wij landden was vrij vlak en niet ver van het strand stonden de voormelde hutten. Nu stapte ik met den stuurman de boot uit, ten einde een ontdekkingstocht naar de hutten in te stellen; maar onbeschrijfelijk was de pijn die wij in onze voeten gevoelden, want nu bleek ons dat zij bevroren waren. Toch krabelden wij door de sneeuw heen en kwamen eindelijk aan een dier hutten, waar wij na inspectie niemand in vonden. Vervolgens sukkelden wij zoo van de eene naar de andere, niemand ziende, totdat wij bij nummer vier komende, een groot vuur daarin zagen branden waarop een groote pot, gevuld met vischvuil, stond. Tot onze groote vreugde was een kleine put met water nabij den ingang, zonder te vertoeven leschten wij nu onzen dorst; ja, het was alsof we dorstig bleven, zooveel dronken wij; ook bemerkten we nu het groote onderscheid tusschen het zoute water, waarmede we, zooveel als we maar konden de lippen hadden bevochtigd en ook bij kleine teugen van gedronken. Ik zou mij bijna gedood hebben op dat oogenblik, zooals mij later bleek. Genoeg, na deze ontdekking te hebben gedaan spoedden wij ons naar de boot en haalden de andere twee man en mijn zevenjarig zoontje. Het was een allereendigst schouwspel, ons daar zoo door de sneeuw te zien kruipen, allen krachteloos en uitgeput en nu op weg naar een beestenstal met achterlating van den zoo ongelukkig overledene. Na de hut ingestrom-

peld te zijn ontbrak ons niets meer, want we hadden nu vuur en water nabij.

Na ons rond het vuur geschaard te hebben en ons eenige oogenblikken daarbij te hebben gekoesterd, drong een troep schapen de hut binnen en deed ons het vuur ontruimen, niet op hun gemak schijnende met ons gezelschap. Doch het viel ons moeilijk ruimte te maken, want alle ledematen en vooral de voeten deden ons vreeselijk pijn, het was hun dan ook alleen om de gevulde pot te doen, en het duurde niet lang of het hongerige gezelschap had de buiken gevuld en verwijderde zich, hier en daar rond ons nederleggende. Het vuur ging nu ook uit en de koude drong de hut binnen, na eens in de pot gevoeld te hebben of deze leeg was, legde ik mijn zootje daarin om hem nog alle warmte te geven, vermits hij geheel verstijfd was van koude; doordat hij aanhoudend in de boot half in 't water gelegen had. Zoo gingen wij dus den nacht in, hopende den volgenden dag onze ontdekkingsstocht verder voort te zetten.

Zooals boven vermeld is, hadden wij bij het inroeien der baai een gewapenden man bespeurd; deze nu was, zooals ons later verteld werd, met allen spoed zijn metgezellen in het nabij zijnde dorpje gaan melden, dat er wederom een boot met roovers was aangekomen. Dit gebeurde hier meer en deze menschen hadden veel last van de bewoners der omliggende plaatsjes, doordat zij hun vee kwamen stelen, van daar dan ook dat er eene wacht ter plaatse onzer landing aanwezig was. Op de overbrenging van deze tijding, hadden zich de daar aanwezigen gewapend en den weg naar de hutten, waar wij gebivaceerd waren, ingeslagen.

Hoe laat het was weet ik niet, verstijfd van de koude zaten wij ineengebogen, toen plotseling een stemgeluid in onze ooren klonk, hetwelk boven door het rookgat kwam, in het dak aanwezig. Wij verstonden er niets van, doch op hetzelfde oogenblik drongen eenige mannen, met een traanlampje in de hand en gewapend, de hut binnen. Nadat zij ons eenige oogenblikken hadden gadegeslagen, wenkten zij ons hun te volgen, doch aan die uitnoodiging konden wij onmogelijk gevolg geven. Toen zij dan ook zagen dat wij in zulk een jammerlijken toestand verkeerden, nam ieder hunner een van ons op de schouders; ook waren er drie vrouwen bij den stoet en dezen namen mijn zootje onder hunne hoede.

Op deze wijze werden wij door de sneeuw en over eenige bergtoppen naar het nabijzijnde plaatsje gevoerd. alwaar onze menschlievende

vrienden (welke Laplanders waren, in rendierenvelen gedost) ons in een groote hut brachten, waar een vuur was aangeleggen en de vrouwen zich bezig hielden met het braden van schapenribben en het bakken van koeken, die veel op het zoogenaamde Jodenpaaschbrood geleken. Zo spoedig wij in deze hut waren, legde men mij op een krib, die goed met beestenvelen belegd was, en gaf mij mij melk te drinken. het was ons onmogelijk iets te eten, wij waren te veel afgemat. Alleen aan mijn kleinen zoon, die minder afgemat was. konden deze vrouwen goed doen en het scheen hem goed te smaken.

Overigens konden deze menschen niets meer aan ons doen, droge kleeren hadden zij niet, noch iets ter verpleging van de wonden, die wij bekomen hadden bij het roeien en door de felle koude. Grootte armoede scheen bij hun te heerschen. Toen ik een weinig bekomen was, wees ik hun, of zij mij de laarzen van de voeten wilden snijden, waaraan zij gaarne gevolg gaven. Het was onmogelijk hun te verstaan in de taal die zij spraken. Met verbazing zagen zij naar onze voeten, als ook naar die van mijn zootje en spraken, begeleid van een schouderophalen, met elkander, zulks deed mij begrijpen ze wel stellig bevroren moesten zijn.

Zij deden ons door gebaren zoo veel verstaan, dat wij te dier plaatse niet konden blijven, doch verder op moesten. In afwachting brachten wij het verdere van den nacht door; des morgens, toen de schemering kwam, droegen zij ons naar een hunner booten, legden ons daarin en wikkelden ons in dierenvelen, voorts namen zij onze boot met den nog daarinliggenden overledene op sleeptouw, en nadat allen sloop waren gegaan (ik zag toen dat er ongeveer twaalf menschen waren), staken wij van den oever.

Na eenige uren tusschen de klippen door gevaren te hebben, kwamen wij aan een plaats waar ongeveer twintig hutten stonden benevens een groot woonhuis van hout gemaakt. Zoodra deze inwoners ons in zicht kregen, kwamen zij naar den oever, droegen ons de boot uit en brachten ons verder naar het houten woonhuis, alwaar de Handelsman van dat gedeelte van 't eiland woonde. Voordat ik verder ga, deel ik mee dat deze mijnheer een van die handelaars was, die men in het verre Noorden meer aantreft, en welke door inruiling met die volkstammen handel drijven. De klipbewoners ruilen bij hem hun visch, traan etc. in, tegen ontvangst van levensbehoefden. Deze handelaar staat weer in connectie met de handelshuizen in de afscheephavens, en ontvangt van hen de verschillende behoeften.

Deze edele man nam ons dadelijk ten zijne huize en tot mijn groote vreugde sprak hij de Duitsche taal. Zijne vrouw, onze ellende reeds gezien hebbende, had, toen wij binnen kwamen, reeds een goede tafel aangericht en meende ons hierdoor eens te goed te kunnen doen; ook had zij mijn zootje reeds bij zich genomen. Doch nadat onze weldoener zijne blikken eens over ons had laten gaan, zeide hij tot zijne vrouw dat het eten nog niet nodig was, doch dat men eerst voor andere kleederen had te zorgen. Alles was nu druk in de weêr met ons, de twee man mijner equipage werden gewasschen en na verbinding hunner wonden in een der aanwezige hutten verzorgd. Ik zelf, de stuurman en mijn zootje bleven bij Z.Ed. aan huis.

Ook mij nam men geducht onder handen, want de naden mijner kleederen zaten aan mijn lichaam vast gevoren, na alles door week maken eindelijk los te hebben gekregen, waschte Z.Ed. mij zelf en bestreek de wonden aan 't lichaam met een soort olie, waardoor de pijn veel verzachtte, daarna gaf h., mij andere kleeren. Aan onze voeten kon hij nog niets doen, voordat mij ten volle overtuigd was, dat zij bevroren waren. Door het vele zout- en daarna versch water gebruikt door mij, werd ik geheel en al ziek, en raakte aan het kwijlen, waarvoor Z.Ed. mij dan ook een medicijn ingaf om hieraan te gemoet te komen. Na drie dagen in zulk een toestand doorgebracht te hebben, verminderde de opgezetheid mijns lichaams en gevoelde ik behoefte aan eenige spijzen; toen gaf men mij room te drinken, doch slechts bij kleine hoeveelheid.

Te midden mijner ziekte kwam Z.Ed. bij mij en vertelde, hij bevonden had, dat de voeten van mijn zootje geducht bevroren waren en dat om hem te behouden het noodzakelijk zoude zijn, zijne toonen afzetten. Hierop vreeg hij mijne gedachte, waarop ik antwoordde: dat nooit. laat hem dan liever sterven. Onze weldoener deelde dit mijn antwoord aan zijne vrouw mede, en ook zij billikte mijn uitspraak. Nu zoude zij dan, door het uiterste middel door hen bedacht, hem nog trachten te behouden. Zij wikkelden hem tot boven de knieën in mostaard en terpentijn, hopende zulks ten goede zoude uitwerken.

Na vijf dagen in dien toestand doorgebracht te hebben, bevond ik mij veel beter en kon, gekleed in een pak van onzen weldoener, mijne kamer verlaten. Mijn zootje, zag ik toen, was door de goede vrouw des huizes geheel als haar eigen aangenomen; de andere schepelingen waren ook aan het opknappen, alleen sukkelde ieder nog erg aan de bevroren voeten, en vooral ik zelf. Doordien ik toch nog maar half

opgeknapt was, door mijn kwijlen, had onze weldoener eigenhandig, met behulp zijner dienstboden, eene warmwater-badinrichting gemaakt, en nu moest ik op zijn aanraden, zoogenaamd geheel uitgestoomd worden. Nadat men mij dan geheel ontbloot op eene brits boven den stoom had uitgestrekt, begon men mijn lichaam te wrijven, totdat het schuim overal uitkwam, onder dien invloed voelde ik mij geheel verfrisschen. Eindelijk werd ik bewusteloos, en meer dood dan levend, te bed gelegd; doch Gode zij dank, dat middel had ten gevolge, dat niet alleen de beenen, doch mijn geheele lichaam gezuiverd was.

Voordat ik verder ga, keer ik nog even terug tot onze eerste weldoeners, die, nadat zij alles aan den Handelsheer aangaande ons aan land komen en den toestand waarin zij ons hadden gevonden verteld hadden, hem vroegen, of zij de kleederen van dien dooden matroos mochten hebben, waarin zij hun zin kregen. Daarna werd de overledene met de meest mogelijke plechtigheid begraven. Ook vertelde de Handelsheer mij, met welk doel die opwachststaande man, waarvan ik reeds vroeger sprak, daar aanwezig was.

Na nog eenige dagen gesukkeld te hebben, herstelde ik zoover, dat ik mijn hoofd wat gebruiken kon en toen maakte ik de zeeverklaring op, opdat deze zoo spoedig mogelijk naar het naastbijzijnde Consulaat kon worden gezonden, hetwelk te *Hammerfest* was gevestigd. Ook kon dan de Consul aldaar beslissen op welke wijze wij de reis naar Nederland konden maken. Zooals ik vroeger meldde, hadden wij sinds 25 October geen bestek meer gehad en was op den dag voor onze schipbreuk het gegiste bestek $70^{\circ} 45'$ N.B. en $16^{\circ} 30'$ O.L. Na van den Handelsheer gehoord te hebben, dat wij ons op het eiland *Sorö* bevonden, vroeg ik hem een kaart, die Z.Ed. ook had en zag toen dat ons bestek toch niet veel uit den weg was geweest; hetwelk in de zeeverklaring een punt van veel belang is.

Toen de verklaring klaar was, zond onze weldoener haar per zeilboot en twee zijner mannen naar *Hammerfest* aan den Nederlandschen Consul. Na vier dagen kwamen zij met het bericht terug dat de Heer Schumacher, zoo was de naam van onzen weldoener, ons maar per vaartuig naar *Hammerfest* moest laten brengen. Allen waren nu zooverre opgeknapt, dat deze tocht kon ondernomen worden; ook mijn zontje was door de goede zorgen van Mevrouw Schumacher, na elf dagen met de beenen in terpentijn en mostaard doorgebracht te hebben, weer op de been. Deze goede dame hield van hem als van haar eigen kind, zij was kinderloos.

Alles werd nu in gereedheid gebracht voor de reis, want die tocht zou gedeeltelijk ook over zee gaan en zulks per open boot, wat ons na al het doorgestane minder aangenaam toescheen. Den 28en November was alles gereed, eenige provisie en zooveel mogelijk dekking tegen de felle koude, werden aan boord genomen.

Den volgenden dag werd bepaald voor het vertrek. Ik vroeg Z.Ed. om de rekening, doch hij wilde niets daarvan weten, alleenlijk wenschte hij, indien de Consul het mocht goedkeuren, onze boot te behouden.

's Morgens van den 29en November begeleidden onze weldoeners en alle ingezetenen van het plaatsje, ons naar de boot. Tot dusver was mijn zontje onbekend geweest met ons vertrek en had wellicht gedacht daar te blijven. Hij was vooral gehecht geraakt aan die goede Mevrouw Schumacher, door de goede behandeling van haar ondervonden. Zoo-doende was het afscheid tusschen ons allen aandoenlijk; doch het slimste was zulks met dien kleinen jongen en ik moest hem eindelijk met geweld de boot inzetten. De goede menschen zeiden toen nog, laat hem maar hier blijven, ook de Heer Schumacher vroeg zulks, doch dat kon natuurlijk niet, het was onverantwoord tegenover mijne vrouw. Hartroerend was het afscheid tusschen den kleinen jongen en zijne pleegmoeder en moeite kostte het mij, niet aan 't dringend verzoek, om hem daar te laten, toe te geven.

Spoedig nadat wij onder zeil waren, verloren we onze weldoeners uit zicht en bevonden ons op zee; de kleine jongen was niet tot bedaren te krijgen. Vele waren de versnaperingen, die mevrouw Schumacher hem had medegegeven.

Nadat wij ongeveer een uur op reis waren begon de wind aan te nemen en de lucht dik te worden, alles kondigde een naderenden storm aan. Onze schipper en zijn metgezel, die Noormannen waren en door hunne ervaring wel op de hoogte doorgaans van 't weer in die streken zijn, oordeelde het noodig om terug te keeren, opdat wij in veiligheid zouden zijn, voordat de sneeuwstorm losbrak. Ik billikte hun besluit, daar ik niet twijfelde of ze waren volkomen op de hoogte, zij toonden moedige zeelieden te zijn; we wendden dan den steven en zeilden wederom naar binnen. De wind nam nu hard toe en deed de boot, voor den wind zeilende, hard loopen, zoodat wij juist voor den donker wederom terug waren. De Handelsheer stond reeds op uitkijk, Z.Ed. had wel verwacht ons terug te zullen zien, en was ook verblijd dat we terug gekomen waren; niemand was blijder dan mijn kleine jongen, hij behoefde niet eens de boot uitgeholpen te worden, en voordat ik er aan

dacht, was hij al bij mevrouw Schumacher. Het was gelukkig dat wij maar teruggekeerd waren, want het werd een vreeselijke sneeuwstorm en de sneeuw viel voeten hoog.

Wij hadden nu nog een genoegelijken avond met de familie Schumacher. Z.Ed. had de gewoonte om elken avond de inwoners van dit plaatsje, ongeveer 25 volwassenen, bij hem aan huis te doen komen en dan godsdienstoefening te houden uit de Protestantsche leer. Ook gaf hij onderwijs aan de klipbewoners op die lange winteravonden en trachtte in 't algemeen het leven op die barre klip zoo aangenaam mogelijk te maken voor de bewoners.

Den volgenden dag konden wij niet vertrekken, want hoewel het weer wel was afgenomen, waren nu allen nodig om een begaanbaar pad in de zoo hoog gevallen sneeuw te maken en voorts de boot van de sneeuw te bevrijden. Gelukkig was het den volgenden dag, zijnde 1 December, ook goed weer en zoodra wij maar zien konden, vertrokken wij. Het afscheid was haast weer even als bij de vorige gelegenheid, ik hoopte nu maar dat onze pogingen beter mochten gelukken, want het was verre van aangenaam zoo te moeten reizen. Tot op de helft van ons traject troffen wij het goed, doch het was te betwijfelen of wij voor den donker onze bestemming wel zouden bereiken. Ongelukkig werd nu ook de lucht wederom dik en nam de wind, die tot nog toe gunstig was geweest, aan en liep tegen. De schipper deelde mij nu ook mee, dat het wel niet lang meer zou duren, of er zoude storm komen, en achtte het nodig, wij wederom een schuilplaats zochten; echter nu zonder terug te gaan. De goede bekendheid van deze zee-lieden, hier tusschen de klippen, deed ons dan ook spoedig een fjord bereiken. Wij waren gelukkig, dat wij nu niet terug behoeften te gaan en zodoende behielden wat wij afgelegd hadden. In het plaatsje, waar wij nu aanlandden, stonden ongeveer zes hutten, de schipper der boot ging aan land, ten einde een onderdakkomen voor ons te vinden. Het gelukte hem ook zulks te krijgen en zodoende brachten wij den nacht in een der hutten op den grond liggende door. De bewoners waren overigens zeer arm en provisie had men haast ook niet. Vermits onze voorraad in de boot ook bijna op was, trachtten we door slaap onze eetlust maar te verdrijven. Gelukkig waren we onder dak en dus tegen de felle koude beschut.

Den volgenden morgen was het weer bedaard en zelden wij de reis voort, en gelukkig kwamen wij dienzelfden avond te *Hammerfest* aan. Wij spoedden ons direct naar het Consulaat en werden door den Ver-

tegenwoordiger van Nederland den Heer Berger met de meeste menschevriendheid ontvangen. Onmiddellijk bracht hij ons naar een logement en beloofde ons, den volgenden dag ons van kleeren te zullen voorzien, vermits de kleeren, door den Heer Schumacher ons gegeven, gedeeltelijk terug moesten worden gezonden. Mijn zootje werd door Mevrouw Berger opgenomen.

Den volgenden morgen bezocht ik den Consul en vertelde hem de geheele toedracht van de schipbreuk, en de goede ontvangst ons door den Heer Schumacher gegeven. Ik vroeg tevens aan ZEd. een belooning voor dien edelen man ter vergoeding voor alles aan ons gedaan. Aan mijn verzoek voldeed de Consul en zond 80 specie-dollars, als ook de toestemming om de boot te mogen behouden, aan den Heer Schumacher.

Ieder van ons werd nu ook van kleeren voorzien en mijn zootje werd geheel als een eigen kind door de familie Berger behandeld. Na drie dagen verblijf legden wij verklaring af tegenover 't gerechtshof; waarbij ieder afzonderlijk naar het gebeurde werd ondervraagd door den tolk, die zulks in mijne tegenwoordigheid aan den rechter overbracht. Des middags ten 1 uur was alles afgelopen en werden de stukken opgemaakt.

Nu werd alles in orde gemaakt, om de reis te vervolgen en zulks zou geschieden per postboot naar *Bergen*, die 6 December zoude vertrekken. De Consul had ons gedurende het verblijf zeer goed behandeld. Z.Ed. was niet onbekend met Nederland en had menigmaal ons land bezocht, ook dreef hij nog zaken met firma's hier te lande. Daar de tijd tot vertrek nu nabij was, vroeg ik den Consul de rekening van alle onkosten voor ons op te willen maken. Intusschen bemerkte ik, dat de Heer Berger nog niet goed op de hoogte was van de nieuwe wetsbepalingen aangaande schipbreukelingen, want hij was nog maar sedert eenige dagen Consul. Ik deed Z.Ed. dan verstaan dat, indien er geen geteekend bewijs van mij was, hij alle gemaakte kosten zelf aan het Gouvernement zou moeten betalen. Z.Ed. bedankte mij voor die opmerking en nam daarna plaats op de postboot voor ons, en noodigde mij dien avond ten zijnen huize, alwaar Z.Ed. alsook diens vrouw mij vroegen om de kleine jongen daar te laten. Voor zijne opvoeding zouden ze zorgen en hem als kind aannemen. Doch evenals op het eiland *Sorö* was het mij onmogelijk daarin toe te stemmen. Intusschen hadden mevrouw Berger en haar dochter hem rijk van kleeren en alle versnaperingen voorzien.

Den 6en December dan scheepten wij in. Daar de Consul passage rechtstreeks naar *Bergen* had willen nemen, raadde ik hem zulks af in de overtuiging, hij daarvoor geen vergoeding zoude krijgen en vroeg hem maar enkel passage tot de eerste plaats, zijnde *Tromsøe*, te nemen. Na een vriendschappelijk afscheid van Z.Ed. en de familie genomen te hebben, vertrokken wij met het stoomschip „Oswal”, Kapt. Klobstog, met aandoening van alle tusschen gelegen havens naar *Bergen*. Voor mij, den stuurman en den kleinen jonger had de Consul passage 1e klasse en voor de andere mannen 2e klasse genomen. Daar de boot op alle tusschenstations nog al eenigen tijd vertoefde, gaf mij zulks gelegenheid door de daar aanwezige Consuls verdere passage en nog het een en ander benoodigde te krijgen. Dit ging echter niet op zulk een goede wijze als van den Heer Berger en soms zeer bekrompen, met onmiddellijk de rekening er aan toegevoegd.

Den 24en December 's avonds arriveerden wij dan eindelijk te *Bergen*. Ik begaf mij onmiddellijk naar den Consul-Generaal; Z.Ed. was een Nederlander en zat juist aan de theetafel, toen ik mijzelf aanmeldde, onmiddellijk werd ik binnengelaten en door Z.Ed. en familie in 't Hollandsch begroet.

De oude heer kwam echter direct ter zake, en vroeg mij allereerst in welke klasse wij op de stoomboot gereisd hadden, waarop ik Z.Ed. antwoordde, de stuurman en ik alsook mijn kleine zoontje eerste en het volk tweede. Dat volk bestond nu nog maar uit een matroos, ten opzichte van de passage-rekening, want voor den anderen matroos, zijnde een Duitscher, wilde de Ned. Consul te *Tromsøe* geen passage nemen en toen de arme drommel zich bij den Duitschen Consul vervoegde, zeide deze in mijn bijzijn, want ik was meegegaan om het zelf voor hem te vragen, dat vermits hij een landverlater was, hij maar zien moest hoe hij terecht kwam. Ongelukkig kon ik den man ook niet helpen en nam dus afscheid van hem, met den wensch het hem wel mocht gaan.

Echter eenige oogenblikken voor het vertrek kwam hij mij aanzeggen, dat de daar aanwezige Katholieke priesters passage voor hem hadden genomen. Die mannen waren dus geen kwade Consuls en hielpen in den nood.

Het scheen dat Z.Ed. niet erg tevreden was met de wijze waarop wij gereisd hadden, en zonder mij een stoel, nog minder een kop thee aan te bieden, trok Z.Ed. na mij staande eenige vragen te hebben laten

beantwoorden, zijn jas aan en zeide, hij met mij meê ging om een logement te zoeken.

Na de familie gegroet te hebben, sukkelden wij over de ongelijke en gladde klipstraten heen, naar een logement. Z.Ed. voegde mij op vrij brommigen toon toe: U kan maar in een ordinair logement logeeren, want het kost al zooveel, en dan alle voor u reeds gemaakte kosten om van *Hammerfest* hier te komen zullen ook al wat beloopt. Mijn antwoord was dat ik daar genoeg mee nam, vermits mijn logies maar schoon en goed was. De oude Heer maakte zich onderweg erg driftig en maar steeds over die kosten; eindelijk kwamen wij dan aan een huis, waarop mijn geleider zeide, hier moeten wij zijn. Het zag er zeer goed uit van binnen en werd bewoond door eene weduwe, wier echtgenoot het leven op zee verloor. Na over de billijkste wijze met de weduwe onderhandeld te hebben, vertrok Z.Ed., mij vragende om den volgenden ochtend op zijn bureau te komen.

Nadat deze zaak dus in orde was, haalde ik direct mijn zoontje en de anderen van boord en geleidde hen naar onze woning, die wij voor eerst wel niet zouden verlaten, want gelegenheid, om van daar naar Nederland te komen, had men in den winter toen niet.

Den volgenden morgen begaf ik mij naar den Consul en nadat Z.Ed. mij eerst naar de schipbreuk, assurantie en het verdere, die zaken betreffende, had ondervraagd, vroeg hij of er kosten te *Hammerfest* voor ons waren gemaakt en waarvoor zulks geweest was. Na mijn antwoord op dat alles gegeven te hebben, merkte hij op, dat de Heer Berger te *Hammerfest* geheel verkeerd had gehandeld en Z.Ed. het geld, door hem voor ons besteed, wel als verloren kon beschouwen. Daar ik wel niet twijfelde of het geld van den Heer Berger zoude wel terecht komen, zoo zweeg ik maar en liet den ouden Heer maar uitbrommen.

Toen Z.Ed. dan eindelijk eindigde, waagde ik het hem om een pak kleeren te vragen, vermits hetgeen wij hadden maar weinig en schamel was. Ook vroeg ik om het een en ander meer, want schoenen of laarzen hadden wij haast niet; doch nu werd Z.Ed. geheel gramstorig, daar ik zulks niet alleen voor mij, maar voor de twee anderen ook vroeg.

Er was geen denken aan zeide hij, te meer daar ik begrijpen moest, dat er voor de maand Maart geen gelegenheid zou zijn om naar Nederland te komen. Daar ik dus zag dat er niets aan te doen was, en het wel scheen alsof Z.Ed. het zelf moest betalen, zoo nam ik afscheid en vertrok, half verlegen met mij zelf wat mijn kleederen aanging, want deze waren niet veel bijzonders. Intusschen hoorde ik dat Z.Ed. een

man was, die niet spoedig gaf en zulks deed mij wederom gaan; doch nu vroeg ik de reden waarom hij mij zoo behandelde, daar alles toch een redelijke zaak was. Zijn antwoord was, dat hij het Gouvernement niet wenschte te bezwaren en verder vroeg Z.Ed. of ik onbekend was met de nieuwe Wet op het Zeewezen.

Mijn antwoord hierop was, zeer zeker niet Mijnheer en daarom vraag ik U met des te meer recht, wetende dat alle gemaakte onkosten voor de schipbreukelingen, door hun zelven aan 't Gouvernement zullen vergoed moeten worden en dat, zoodra als wij in 't Vaderland teruggekeerd zullen zijn, wij aan de Autoriteiten van de plaats onzer inwoning de gemaakte kosten moeten terug betalen, hetwelk geschiedt op last van den Commissaris des Konings. Ook uit diens naam is U verplicht elk afzonderlijk een nota te laten teekenen voor de gemaakte kosten in zijn belang.

Toen Z.Ed. hoorde, dat ik die wetsbepaling wel wist, ontfermde hij zich ten laatste, doch op zulk eene wijze, dat waren niet eenige voorname mannen in Bergen, die intusschen ook een liefdeinzameling voor ons hadden gedaan, ons met hun meschlievendheid te hulpe gekomen, we steeds arm en schamel hadden moeten blijven, want het door den Consul gegevene bedroeg maar weinig.

Het griefde mij sterk, dat hier in den vreemde de menschlievendheid van een landgenoot, hoewel ook Consul-Generaal, zich zoo liet beschamen door die Noorsche menschenvrienden, wien wij dan ook onze innigste dank betuigden voor hun gift.

Na een verblijf van ongeveer twee maanden in de stad *Bergen*, alwaar mijn zoontje zich al flink met de Noorsche jeugd vereenzelvigde, brak eindelijk de maand Maart aan en daarmee ook de tijd van ons vertrek.

Op zekeren dag ontbood mij de Consul en zeide dat er twee Hollandsche schepen in de haven waren, waarvan het eene naar *Dordrecht* en het andere naar *Amsterdam* bestemd waren. Z.Ed. verwachtte juist de Kapiteins bij zich. Wij konden dus tevens onderhandelen aangaande de passage met een dier schepen.

De Kapiteins wilden echter niet veel te doen hebben met hetgeen de Consul over ons besprak en wilden liever geen passagiers meenemen. Het lag echter niet in de bedoeling van Z.Ed., zich zoo te laten afschepen. Hij voegde hun op een anderen toon toe, dat hij hen verplichtte ons mede te nemen. Dit had goede uitwerking en nu moest

enkel nog maar beslist worden hoeveel kostgeld er betaald zou worden, hetgeen eindelijk ook gelukkig in orde kwam.

Ons vertrek werd dan bepaald op 10 Maart en zou geschieden voor mij en mijn zoontje, alsook den stuurman met het schoenerschip dat naar *Amsterdam* vertrok, hetwelk gevoerd werd door Kapitein De Jong. De Consul maakte nu de rekening op, waarbij ik het nog waagde hem een kleinigheid te vragen, om als reisgeld te dienen bij aankomst te Amsterdam om Rotterdam te bereiken. Daar kwam echter niets van in, gelukkig hadden onze vorige weldoeners betere gedachten en zorgden ook daarvoor.

Na een hartelijk afscheid van al die goede menschen genomen te hebben, stevenden wij dan, na nog eenige dagen op gunstigen wind gewacht te hebben, den 18en Maart in zee en arriveerden den 29en dier maand te *Amsterdam*. Na de rekening, mij door den Kapitein bij aankomst voorgelegen, ondertekend te hebben, spoedde ik mij naar huis en mocht dus na een reis met ongekende wederwaardigheden, het Vaderland wederom betreden.

De ontmoeting tusschen mij en mijn zoontje met de familie laat zich denken, te meer daar wegens het lange uitblijven van eenige tijding van ons en de zoo lange reis aanleiding tot het vermoeden bestond, dat wij geheel verloren waren gegaan. Het was juist den avond, voor den dag, waarop men voornemens was voor ons te rouwen, dat de gelukkige tijding kwam, dat wij nog tot de levenden behoorden.

Met eene oprechte dankbetuiging aan de Redactie van dit Tijdschrift, voor de welwillende opname, eindig ik het verhaal van mijn schipbreuk

P. CORDIA.

PIETER CORDIA

Gezagvoerder Groote Zeilvaart

Havenmeester Gemeente Delfshaven

Geboren: Vlaardingen, 10 Augustus 1827

Overleden: Delfshaven. 23 November 1893

Eiland „Soro”

70° 45' N.B.

16° 30' O.L.